

Tapio Gustafsson
Kalatalouden Keskusliitto

Kalassa ja Erätulilla

Erätulilla on pyörinyt TV:ssä jo 15 vuoden ajan. Syksyllä alkaa uusi kalastajan vuodesta kertova sarja. Vaan mitä kaikkea tällaisen sarjan tekeminen pitää sisällään?

Erätulilla on kalastuksen, metsästyksen ja retkeilyn harrastajien oma TV-ohjelma. Sarja ilmestyy YLE TV2:n syysohjelmistoon yhtä varmasti kuin syksy kesän jälkeen. Näin on tapahtunut jo vuodesta 1993. Erätulilla onkin yksi YLE TV2:n pitkäikäisempiä asiaohjelmia.

Kun Erätulilla alkoi, koko jakso koostui yhdestä aiheesta. Nykyään yksi lähetys sisältää useita lyhyempiä pätkiä ja yhden noin puolet ajasta vievän jutun. Tällaisia pitkiä juttuja olivat viime syksynä

nähdyt tarinat ankeriaan pyynnistä ja tuulastuksesta.

Naisvoittainen taustatiimi

Ohjelman tekijät ovat tv:n ammattilaisia, mutta moni heistä on samalla myös alan harrastaja tai ainakin heistä on vähitellen tullut sellaisia ohjelmanteon aikana, kertoo tuottaja **Sari Sirkiä**.

Ohjelmaa tekee noin 20-henkinen joukko, joista osa on YLE:n henkilöstöä ja osa ulkopuolisten tuotantoyhtiöiden palveluksessa ympäri Suomea. - Erätulilla ohjelman taustatiimi on varsin poikkeuksellinen, sitä pyörittää joukko naisia. Ainoastaan juontaja **Olli Kangas** on miespuolinen, Sari jatkaa.

Kalastajan vuosi 2009

Syksyn uutuuksena on pelkästään kalastukseen keskittyvä sarja, joka kulkee työnimellä "Kalastajan vuosi". Se on siitä mielenkiintoinen sarja, että tekemiseen on saatu tukea valtion kalastushoitomaksuista. Hieno osoitus siitä miten monipuolisesti kalastajilta kerättyjä varoja voidaan heidän ilokseen käyttää.

Kalastajan vuoden aikana kuljetaan ympäri Suomen erilaisten kalastusharrastajien ja -ammattilaisten matkassa ja pyydetään erilaisia kaloja monipuolisilla menetelmin. Luvassa on niin nojatuolikalastusta, suurhaukien pyyntiä kuin siian pilkintää ensijäillä – kalastusta kautta Suomen kaikkina vuodenaikoina.

- Tätä ohjelmaa tehdessä tapaa mahtavia harrastukseensa hurautaneita ihmisiä, ja se on hyvä lähtökohta tarinalle, kiteyttää Kalastajan vuosi sarjan suunnittelija ja kuvaaja **Jari Salonen**.

Joulutaimenen pyynnissä

Muutaman minuutin pätkä TV:ssä vaatii enemmän työtä kuin katsoja uskoisi. Lähdin mukaan Kalastajan vuosi sarjan jakson kuvauksiin hiiselle Suomenlahdelle joulukuussa katsomaan miten hommaa tehdään. Tarkoituksena oli pyytää meritaimenta joulupöytään.

Olemme sopineet tapaavamme venerannassa hämärissä ennen auringon nousua. Tampereelta aamuvarhaisella matkaan lähtenyt Jari on tuonut mukanaan sarjan juontajan **Mika Soramäen**. Mikan on tarkoitus selvittää mitä myöhään syksyllä miltei talvisissa olosuhteissa tapahtuva meritaimenen heittokalastus oikein on ja saada itsekin kokea voimakkaan kalan tempoilu vavassa, samalla Jarin sitä kuvatessa. Oppaaksi retkellemme on lupautunut Suomenlahden meritaimentoimikunnan puheenjohtaja, kokenut taimenenpyytäjä ja kalastusopas **Markku Tiusanen**.

Päivä avartuu lupaavissa olosuhteissa. Tuuli puhaltaa lounaasta alle 10 m/s ja sää on pilvinen, ehkä aavistuksen sumuinen. Vaikuttaa lähes täydelliseltä keliltä meritaimenen pyyntiin. Kyse ei ole tyrskykalastuksesta vaikka moni niin luulee.

Aloitamme kalastuksen ulkosaaristossa sijaitsevan suuren saaren tyyneltä puolelta ja käymme matalan kivikkoisen rannan kalastamisen lomassa läpi meritaimenen pyyntiin kuuluvia yksityiskohtia. Kuvanauhalle tallentuu tiiviin kalastamisen lisäksi taimenen ravinnonkäyttöä, otivieheitä, solmujen tekoa ja pohdiskelua meritaimenkantojen heikosta nykytilasta.

Päivän aikana olosuhteet avomerien laidalla muuttuvat tuulen noustessa yli 10 m/s. Kun kuvan lisätään vesi- ja lumisade ollaan haastavissa olosuhteissa, niin kalastajien kuin kuvaajankin kannalta. Vaan mitä ajattelee kuvaaja.

- Maastossa kuulen usein kommentteja, että "sinulla se on kyllä unelmatyö". Se on totta. Usein kyllä vain katson kalan väsytystä kameran läpi, mutta siitäkin on oppinut vuosien saatossa nauttimaan. Vaikka pakko myöntää, välillä olisi kyllä hienoa ottaa vapa käteen, Jari tiivistää tunnelmiaan.

Salonen kuvailee itse ohjelman tekemistä jota-kuinkin seuraavan aikataulun mukaan. Maastopäivää edeltävät pari päivää kuluu valmisteluihin. Kuvauksiin menee tavallisesti kokonainen työpäivä. Maastokeikkaa seuravana päivänä Salonen käy läpi kuva-aineiston ja valitsee monen tunnin materiaalista "helmet", kuten hän itse asian ilmaisee. Viidentenä työpäivänä helmistä koostetaan lopullinen TV:ssä esitettävä pätkä, joka voi olla hyvinkin lyhyt, vain viisi minuuttia. Aivan, viiden pitkän työpäivän tuloksena me näemme lyhyen viiden minuutin pätkän kotisohvallamme. Pienen tuntuinen, mutta usein mieleenpainuva lopputulos.

Päivä päättyy satamaan samassa hämärässä kuin mistä aloitettiin. Nelihenkinen joukko on jälleen yhtä opettavaista kalareissua viisaampia. Haastava keli, maistavat eväät ja hyvä seura takasivat kuitenkin mieleenpainuvan elämyksen. Ja siitähän tässä hommassa usein onkin kyse, elämyksistä, tulevat ne sitten aidossa ympäristössä tai TV:n välityksellä kotisohvalle.

Ai tuliko niitä taimenia? Katsokaa syksyllä YLE TV2:ssa alkava Erätulilla ohjelma ja siellä pyörivä Kalastajan vuosi niin se selviää.